

Asia: VN/2401/2026

Ehdotus kansallisiksi mediakasvatuslinjauksiksi

1. Johdanto

Mahdolliset kommentit ja huomiot johdannosta:

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto (myöhemmin Nuva ry) kiittää mahdollisuudesta lausua kansallisista mediakasvatuslinjauksista. Nuva ry pitää tärkeänä linjausten uudistamista aiemman tiedon pohjalta.

2. Mediakasvatuksen nykytila

Mahdolliset kommentit ja huomiot mediakasvatuksen nykytilasta:

Mediakasvatus on olennainen osa demokratiakasvatusta, sekä demokratian turvaamista. Siksi Nuva ry jakaa nykytilan arvioissa esiin tuodun huolen rahoituksen ja resurssien puutteesta. Järjestöt ja kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat tuottaneet useita hankkeita mediakasvatuksen vahvistamiseksi. Kuitenkin nykyisellään projekteille on vaikea saada jatkorahoitusta ilman uutta ideaa tai selkeää jatkokehitystä. Jatkuvan rahoituksen vähäisyyden vuoksi monilla toimijoilla ei ole mahdollisuutta jatkaa hyväksi havaittujen toimintamallien toteutusta ilman erillisrahoitusta.

Resurssien puute liittyy myös olennaisesti yhteiskunnalliseen ja alueelliseen eriarvoistumiseen. Monet mediakasvatukseen olennaisesti liittyvät hankkeet ovat olleet alueellisesti kattavia ja tavoittaneet erityisesti nuoria. Tiedonsaannin alueellinen kattavuus kärsii, kun mediakasvatusta toteuttavilla tahoilla ei ole resursseja tuottaa toimintaa tarpeeksi laaja-alaisesti. Nuva ry kiittää, että vahvuuksissa ja haasteissa on huomioitu rinnakkain se, että resurssien väheneminen uhkaa laadukasta ja monipuolista mediakasvatusta Suomessa.

3. Visio

Mahdolliset kommentit ja huomiot visiosta:

Nuva ry kiittää, että yhteiskunnallisen osallisuuden ja demokratian vahvistaminen mediakasvatuksen kautta on huomioitu visiossa.

4. Tavoitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot tavoitteista:

Nuva ry puoltaa esitettyjä tavoitteita. Nuva ry huomauttaa, että tavoitteessa 3 tulisi huomioida myös kulttuurinen kestävyys ja inklusiivisuus. Tarkemmat perustelumme kohdassa 5, toimenpiteet.

5. Toimenpiteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimenpiteistä:

Nuva ry kannattaa esitettyjä toimenpiteitä ja katsoo niiden vastaavan hyvin nykytilan arvioissa tunnistettuihin haasteisiin. Esitämme toimenpiteistä seuraavat huomiot:

Toimenpide “edistetään alueellista ja paikallista mediakasvatusta”. Alueellisten verkostojen luomisessa on tärkeää panostaa erityisesti pienempiin kuntiin. Nuva ry katsoo verkostoista olevan eniten hyötyä, jos enemmän resursseja omaavat paikkakunnat voivat tarjota tukeaan niille, joiden resurssit ovat vähäisempiä. Lisäksi toimenpiteessä on olennaista hyödyntää kolmannen sektorin osaamista ja panostaa myös kolmannen sektorin tukemiseen tavoitteen toteutumiseksi.

Nuva ry katsoo, että kulttuurinen kestävyys, inklusiivisuus ja eri vähemmistöjen tarpeet tulisi huomioida toimenpiteissä laajemmin. Vihapuhe kohdistuu erityisesti esimerkiksi nuoriin ja eri vähemmistöihin, kuten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja etniset-, tai kielivähemmistöt. Linjauksissa tulisi huomioida myös erilaisten kulttuuri-, kieli- ja uskonnollisten taustojen vaikutus mediakasvatukseen, esimerkiksi kulttuurisensitiivisen työtteen kautta. Kulttuurien välisen ymmärryksen lisääminen, monikulttuurisuuden voimavarana näkeminen ja materiaalien kohdentaminen eri taustoista tulevien tarpeisiin on olennaisessa asemassa niin yhteisöllisyyden ja osallisuuden, kuin kriittisen medialukutaidon vahvistamisessa.

6. Toimeenpano ja seuranta

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimeenpanosta ja seurannasta:

ei lausuttavaa

7. Liitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot liitteistä:

ei lausuttavaa

8. Yleiset kommentit linjausluonnoksesta

Yleiset kommentit kokonaisuudesta:

Nuva ry katsoo, että toimenpiteissä ja tavoitteissa tulee kokonaisvaltaisesti huomioida nuorten kuuleminen mediakasvatusta suunnitellessa. Nuoria tulee osallistaa mediakasvatuksen kehittämiseen ja toteutukseen. Nuorten kokemuksia ja asiantuntemusta omasta arjestaan tulee hyödyntää laajasti.

9. Muita mahdollisia terveisiä valmistelijoille

Muita mahdollisia terveisiä:

Nuva ry näkee laajan ja laadukkaan mediakasvatuksen keskeisenä osana demokratiakasvatusta, sekä luottamusta yhteiskuntaan. Nuva ry kiittää mediakasvatuslinjausten hyvästä valmistelusta. Iloitsemme, että alueellisiin työpajoihin on kutsuttu myös nuorten edustaja, ja toivomme, että nuoria kuullaan laajasti myös jatkovalmisteluissa.

Nuva ry huomauttaa lisäksi, että Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto toteuttaa nuorisovaltuutettujen mediakasvatusta erilaisilla koulutuksilla ja tapahtumilla joita se järjestää. Liitto edistää mediakasvatusta erityisesti yhteiskunnallisen osallistumisen, luotettavan tiedon saamisen ja medialukutaidon näkökulmista. Nuva ry on mielellään mukana kehittämässä ja vahvistamassa mediakasvatusta Suomessa myös jatkossa.

Kokkonen Halla
Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry